

Advies van het Raadgevend Comité voor de postdiensten over het voorstel van 3^e postale Richtlijn

Brussel, 17 januari 2007

Gevolggevend aan de voltallige zitting van 14 december 2006, werden de interventies van de leden van het Raadgevend Comité voor postdiensten hieronder in alfabetische volgorde opgenomen:

Het ACLVB is van oordeel dat 2009 als datum van volledige liberalisering te vroeg is. In andere landen zoals Zweden heeft de liberalisering geleid tot een toename tot 90% van de posttarieven. De betaalbaarheid van postdiensten mag ook in België niet in het gedrang komen. Verder betreurt het ACLVB dat het voorstel niet voorziet in garanties voor de werknemers.

De Afvaardiging van de Verbruikers is bezorgd over de situatie en wil verzekerd zijn dat de postvolumes voldoende zullen blijven om de universele dienst te dekken. De Afvaardiging van de Verbruikers is ook bezorgd over de toepasbaarheid van het compensatiefonds.

De BCA (Belgian Courier Association) stelt vast dat er onvolkomenheden zijn in het voorstel. De BCA staat niettemin positief tegenover de liberalisering. De vrije markt moet de regel worden. Bovendien wordt er nu duidelijkheid verschaft betreffende de datum voor volledige liberalisering. De onzekerheid over een einddatum voor het postmonopolie verdwijnt, hetgeen een goede zaak is voor zowel De Post (die nu weet tegen wanneer ze zeker klaar moet zijn voor een open markt) als voor nieuwe spelers (die hun investeringen nu kunnen plannen). De BCA verwijst naar de begeleidende Wik-studie die aantoonde dat onder druk van de liberalisering de technologie en de kwaliteit van de postdiensten zichtbaar zijn verbeterd. Indien er sprake zou zijn van een concurrentieel nadeel voor historische operatoren, bijvoorbeeld ingevolge eerder getroffen arbeidsafspraken, dan moet dit via relevante middelen en niet via het afzwakken van het ontwerp van de huidige postrichtlijn opgelost worden.

De BCA herhaalt dat de expresdiensten geen deel uitmaken van de postsector, aangezien de aard van de activiteit volledig anders is. Het houdt geen steek om uitgerekend in het kader van de liberalisering enige (toetredings)voorwaarden op te leggen aan bedrijven die hun diensten reeds lang en tot ieders tevredenheid in een vrije markt aanbieden. In een reeds geliberaliseerde markt, zoals in het Verenigd Koninkrijk, heeft men weliswaar gekozen voor een licentiesysteem, maar daar wordt duidelijk alleen naar de postsector gekeken en kunnen expresdiensten onder geen beding gelicentieerd worden. Bovendien mogen expresdiensten niet betrokken worden in de financiering van de universele dienst, net zo min als taxibedrijven een bijdrage zouden leveren aan een compensatiefonds voor het openbaar vervoer. Kortom, de liberalisering van de postmarkt kan in geen geval aanleiding geven om andere markten (zoals expres) te reguleren.

De BCA vindt een systeem van 'last mile protection' zoals in Amerika moeilijk toepasbaar in Europa. Het historisch verleden en het regelgevend kader zijn verschillend. Indien men

een last mile monopolie had gewild, had men die keuze bij de eerste postrichtlijn in 1997 moeten maken.

De BCA oordeelt dat argumenten tegen liberalisering ronduit ongeloofwaardig zijn indien eerst niet objectief aangetoond wordt dat de universele dienst voor De Post een onevenredige last is; uiteraard moet bij deze berekening rekening gehouden worden met immateriële voordelen van de universele dienstverstrekking (naambekendheid, sterke aanwezigheid).

Het BDMV (Belgisch Direct Marketing Verbond) staat achter het standpunt van De Post waarbij de Europese Commissie een totale liberalisering wil realiseren zonder uitsluitel te geven over de financiering van de universele dienstverlening. Een aantal voorstellen liggen op tafel maar zijn onvoldoende onderzocht, afgelijnd of getest op de haalbaarheid en/of impact op de postale markten en de universele dienstverlening. Daarbij maakt het BDMV zich ernstig zorgen over het voorstel tot de installatie van een compensatiefonds, waarbij het idee is dat de bedrijfswereld de kosten van de universele dienstverlening zal moeten betalen en het zeer onduidelijk of zelfs niet geweten is volgens welke normen of parameters dit zal gebeuren. Het BDMV zal deze problematiek van zeer nabij volgen, vooral met het oog op de bescherming van de sector van de Direct Mail Handlers. Dit om te voorkomen dat zij willens nillens meegezogen worden in een financieel verhaal wat het compensatiefonds zou kunnen worden en waar de sector direct mail handling of routage volledig buiten staat.

De Post stelt dat De Post uiteraard een sterk betrokken partij is bij het voorstel. De Post is bezorgd omwille van het strikte schema dat is voorzien voor de liberalisering. Ook negen andere Europese postoperatoren, waarmee de Belgische Post een alliantie heeft aangegaan, delen die bezorgdheid. Vooral de financiering van de universele dienst baart zorgen. De tekst van het voorstel stelt de subsidiariteit en de proportionaliteit als uitgangspunt, maar het is niet duidelijk waar de proportionaliteit te vinden is inzake de financiering van de universele dienst na het wegnemen van de financieringsmethode (gereserveerde zone tot 50 gr) die tot nog toe de meest efficiënte is.

De verkennende studie van PWC voor de Europese Commissie stelt dat voor wat België betreft, De Post lovende inspanningen heeft ondernomen en dit nog steeds doet. Echter, PWC is zeer sceptisch tegenover de financiering van de universele dienst en de impact van een liberalisatie in 2009 op het financieel equilibrium van De Post. Ook al onderneemt De Post de juiste operationele en marketing-aanpak, dan nog komt 2009 sowieso te vroeg en blijft het debat een structureel debat omtrent financiering van de universele dienst.

De Post stelt met tevredenheid vast dat er niet wordt geraakt aan de inhoud van de universele dienst. Daarentegen kan men zich vragen stellen bij de manier waarop er wordt voorgesteld om in de toekomst de leverancier(s) van de universele dienst aan te duiden. Ook de voorgestelde begeleidingsmaatregelen (via staatssteun, taksen) baren zorgen. Deze zijn niet haalbaar en vaak ook niet operationeel. Een compensatiefonds werkt evenmin. Italië is het enige land waar een dergelijk fonds is opgericht, maar totaal niet functioneert. Van een echte financiering is er bovendien weinig sprake aangezien de financiering blijkbaar hoofdzakelijk van interne andere en commerciële activiteiten van Poste Italiane komt (voornamelijk Banco Postale). De Post is bovendien sceptisch ten aanzien het aantal operatoren die in België zullen kunnen deelnemen aan het compensatiefonds en de juridische *ex-ante* zekerheid omtrent het hele systeem.

In het algemeen betreft De Post de talrijke juridische onduidelijkheden in het voorstel.

De Post verwijst naar evoluties op de energiemarkt waaruit blijkt dat men niet mag verwachten dat door de liberalisering de markt zal groeien. Men kan enkel verwachten dat dezelfde markt onder meerdere operatoren zal verdeeld worden, waarbij de meest efficiënte het grootste deel zal krijgen. De Post staat open voor een Amerikaans systeem van 'last mile protection' waarbij concurrentie wordt gecreëerd op het upstreamgedeelte.

Wat de kosten van de universele dienst betreft mag men enkel hopen, hoewel de vooruitzichten allermindst gunstig lijken, dat ze geleidelijk zullen dalen. De rondes van postbodes zijn inherent aan de postbedeling en genereren hoge kosten, ongeacht het volume. De prijzen zullen bijgevolg ook maar geleidelijk dalen. Men noteert ook dat de posttarieven gericht moeten zijn op de kosten en onder druk staan van een price cap.

De Post betreft dat de Europese Commissie effectieve financieringsmethoden, de sociale impact en de uitbouw van evenwichtige vergunningsvoorwaarden niet heeft onderzocht. Tenslotte betreft De Post de juridische onzekerheid omtrent de omzetting van het voorstel in het Belgische rechtssysteem.

UNIZO is niet tegen de liberalisering. UNIZO is voor een hogere kwaliteit van de postdiensten en onderstreept het belang van de universele dienst voor KMO's. Er moet in België, zoals in Nederland, gewerkt worden aan de kosten van de universele dienst en deze moeten op het juiste niveau worden gebracht. Bovendien mag de kost van de universele dienst geen struikelblok vormen voor de liberalisering.

Samenvattend kan men stellen dat, met uitzondering van de BCA, die zich niet heeft kunnen aansluiten bij de volgende algemene elementen, een groot deel van de leden van het Raadgevend Comité voor de postdiensten de volgende punten ondersteunen:

- De leden zijn niet gekant tegen het principe van de liberalisering, die reeds een aantal verbeteringen op het vlak van kwaliteit en productiviteit mogelijk heeft gemaakt;
- De datum van volledige liberalisering daarentegen maakt het voorwerp uit van discussie;
- De meeste leden nemen genoegen met het behoud van de omvang van de universele dienst;
- Een goed aantal oordeelt dat een compensatiefonds niet het geschikte begeleidingsmechanisme is voor de financiering van de universele dienst.
- Meerdere leden dringen aan op transparantie over de kost van de universele dienst;
- Men betreft de juridische onduidelijkheden in het voorstel van Richtlijn en een grotere transparantie van de teksten zou noodzakelijk zijn.